

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 165 (3029)

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 24

Évkönyvek és tanulságok

A tanév lezárásával, amikor sok ezer főnyi diákságunk tizhónapi megfeszített szellemi munkája után két-hónapos pihenőjére tér, azt hinné az ember, hogy ezzel az iskolaépület falain belül teljesen megszűnt az élet, a tanárok is egyszeribe szétszélednek, s a nagykapu senki emberfia számára nem nyílik fel szeptember elejéig... Hát ez bizony nem egészen így van, mert a nagy munka ilyenkor kezdődik csak igazán, amikor számtalanféle jelentésekben és statisztikai kimutatásokban kell számot adni az iskolának, hogy mit is végzett egy tanéven keresztül.

Ennek az évvégi szorgos és felelősségteljes munkának végső eredményeként születik meg az Évkönyv, amely attól kezdve, hogy mikor alapították az iskolát, hogy mennyit fogyott, vagy gyarapodott az ifjúsági könyvtár, hogy kinek hányasa van rendszeretből, magaviseletből, stb. és hogy hány közlekedési kisvállalkozó gyermeke jár pl. a III. osztályban — mindent elárul az érdeklődőnek. Az egységesen előírt statisztikai kimutatások végeredményei pedig — az egyes iskolatípusok között — igen érdekes összehasonlításokra adnak alkalmat, ha az ifjúság valamilyen irányú képességeiről kívánunk meggyőződni.

Ilyen beható tanulmányozások alapján, a rendelkezésünkre álló Évkönyvekből jólesően állapítjuk meg, hogy hatalmas munkát végzett nagy-szerű tanárságunk, hogy általában igen kiegyensúlyozott ifjúsági anyag áll az iskolák rendelkezésére és az összehasonlítások alkalmával is csodálatosan egybevágnak a tanulmányi eredmények, ha azok százalék-számaikat vizsgáljuk a különböző iskola-fajok kimutatásain.

Csak még az e tanévben rendszerezett és főtantárgyi rangot nyert román nyelv eredményeinél mutatkoznak szembeötlő eltérések azokban az iskolákban, ahol ez az újabb idegen nyelv is kötelező erővel teszi próbára a más nációk beszédére is oly nehezen hajlamos drága magyar anyanyelvünket. Bizony nem könnyű a bihari ízes magyar szónak csak úgy egyszerűen átváltani, akár ha a megszokott, jó öreg latin tudományról van is szó, hát még ha valamely más beszéd-fajtaival kisebb-nagyobb okok miatt hadilábon is áll a nebuló...

Ennél az egy tantárgynál állapítható csak meg, hogy az egyik tanár szigorubbán bírálta felül a tanulókat, mint a többi. Ugyannyira, hogy még osztályismétlésre is kényszerül néhány magyar fiú az új tantárgy bevezetésének következtében akkor, amikor két évvel ezelőtt is csak emiatt nem voltak képesek boldogulni és előrehaladni.

Rosztov, Kaukázus kulcsa elesett

Német és szlovák csapatok rohammal foglalták el a déli arcvonal legfontosabb pontját. Egész Kaukázus veszélybe került

Berlinből jelentik: (MTI) Különjelentés: A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távíratú Irodának. A véderő főparancsnoksága közli:

A német hadsereg, a fegyveres SS és szlovák kötelékek, a légifegyver nem kitűnő támogatása mellett kemény küzdelem után az egész arcvonalon áttörték a rosztovi mélyen kiépített és hatalmasan megerősített védőállásokon és Rosztov fontos közlekedési és kikötő központot rohammal elfoglalták. A megtisztítás az ellenséges csapatok maradványaitól még folyamatban van.

A városba szorult bolsevista sereg maradványaival egyes helyeken még folynak az utcai harcok, de a német parancsnokság Rosztovban már berendezkedett.

Rosztov elfoglalásával a Kaukázus vidékére előhatolt német hadsereg további és még nagyobb tömegű előhaladását biztosították. Az eddig már előretolt seregtestek mögött ugyanis most már azok a haderők is felvonulhatnak, amelyek eddig Rosztov ostromával voltak elfoglalva.

Rosztovon visz át az északkaukázusi olajközpont fővezetése

Rosztov városa a Don partján fekszik, a Szovjetunió egyik legfontosabb nagyvárosa; lakosainak száma meghaladja az ötszázezretet. Közlekedési szempontból rendkívül nagyjelentőségű, valóságos kulcshelyzete van: a városon visz át az a fontos olajvezeték, amely az északkaukázusi olajközpontokból szállítja az olajat a donyeci medencébe. A város ezenkívül igen élénk áruforgalmat bonyolít le. Rosztov városának doni kikötője nagyteljesítményű és korszerűen van kiépítve. A rakparti berendezések a Don két oldalán mintegy 800 méteres szakaszon épültek. A kikötőben első-

sorban gabonarakodnak át. Maga a Szovjet a gép- és malomipar középpontjának mondja Rosztovot. Gépiparát ma jelentős mértékben hadiüzemek gyártására állították át. Rosztov hadfelszerelési ipara főleg robbantóanyagok, lövegek, bombák, aknák, gázálcok és hasonló előállítására rendezkedett be. Két legfontosabb üzeme mezőgazdasági gépeket készít 27.000 munkással; mind a két gyárban ma szintén háborús cikkeket gyártanak. A városban ezenkívül nagyszámú nagyteljesítményű gyár van közlekedési eszközök gyártására is, így például nagy gépkocsi- és mozdonygyá-

rák. Hadigazdálkodási szempontból megemlíthető még néhány fémáru gyár. Rosztovban még nagy élelmiszer- és csemegeipari üzemek is dolgoznak; ezek közül különösen nagyjelentőségű a malomipar, szerint a németek donmenti gyors előretörése nagy zűrzavart idézett elő a szovjet védelemben, különösen Stalingrad városában. A gyors német előnyomulás miatt már megtették az előkészületeket az ottani állami hivatalok átköltöztetésére. A bolsevista vezetők is gondoskodtak róla, hogy vagyoniukkal együtt a Volga tiszta oldalára menekülhessenek. A szovjet közlekedési lehetőségeinek megbénulása nagy nehézséget okoz különösen az élelmezés terén. A július hó 23-iki szovjetjelentés is elismeri, hogy a németek a Don mentén két igen fontos helyen és pedig Novocserkasznál és Zymlovjanszknál heves harcok után előretörték. Bolsevista körök attól tartanak, ha nem őrítik ki idejében Rosztovot, akkor elveszítik az ott bezárt hadsereg minden visszavonulási lehetőségét.

Az NST kairói jelentése szerint az elcsúszott állások körül kedden megindult harcok változatlan hevességgel tovább tartanak. Brit jelentések arról számolnak be, hogy a tengely repülői csütörtökön éjjel Hiele helységet bombázták a Szezi csatorna vidékén.

Biztosan törnek a német tengeralattjárók a végső győzelem felé

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratú Iroda jelenti: A Deutsche Allgemeine Zeitung főszerkesztője beszélgetett Ficke tengernaggyal, a tengeri hadvezetés vezérkarának főnökével. A tengernagy a tengeralattjáró háború állásáról és jelentőségéről nyilatkozott. Arra a kérdésre, hogy 1942 január 24 óta észlelt rohamos emelkedés az elsüllyesztett hajók számában mivel magyarázható, azt válaszolta, hogy ennek

elsősorban a tengeralattjárók hónapról hónapra növekvő számában keresendő a magyarázata és abban, hogy alapos mérlegelés után gazdaságosan használják ki a tengeralattjárókat. Ehhez járult még az is, hogy a legfontosabb működési terület az amerikai parti vizek, különösen kiadós vadászterületnek bizonyult. Ha ellenfeleink több kereskedelmi hajót építenek, akkor mi több tengeralattjárót építünk,

melyekkel állandóan többet fogunk elsüllyeszteni, mint amennyit ellenfeleink építeni tudnak. Meggyőződésem, hogy lépésről lépésre közeledünk célunkhoz, az egész ellenséges háborús gépezet megbénításához és ezzel magának a háborúnak győzelmes eldöntéséhez.

Berlinből jelentik (MTI) A Német Távíratú Iroda jelenti: A német léghaderő erős kötelékei folytatták támadásaikat a rosztovi térségben itt-ott

Minden bizonnyal az új tantárgy bevezetésével felmerülő kezdeti nehézségek lehetnek azok az okok, amelyek egy iskolánál még nem alakították ki azt a méltányos gyakorlatot, amelyet minden megindulásnál kötelességünk szem előtt tartani! — De ha sajnálatosan tévednénk, akkor tisztelettel fel kell kérnünk az illető tanár urat, hogy ne feledkezze meg — jelenleg mint magyar állami tanár

— a magyar államnak arról a mély kultúráltságán alapuló humanitásáról és igen messzemenő lovagias gesztusáról, amellyel ezt a tantárgyat odaiktatta nemzeti tárgyai közé — és mielőtt bármit is bejegyezne szigorú noteszába, legyen szintén megértő és lovagias, tegye szívére a kezét s kérdezze meg lelkiismeretét, hogy ha csak az 1939—40. tanévben is, itt Nagyváradon, az uralmon levő nép

ifjúságának a magyar nyelvet tanította volna, vajjon megengedhetne volna magának azt a szigort, amellyel a jelenlegi, ősi államhatalom tiai felett ítélkezett?

Érdeklődjék egy kicsit önmagától, — esetleg a helybeli kiváló magyar kartársaitól — s a jövőben lehetőleg már csak a kapott válaszok alapján osztogassa kalkulussait!...

Kiskun

mutatkozó bolsevista ellenállási fézkek ellen. A támadásoknak megemléstől hatásuk volt. Repülőink szünet nélkül folytatott támadásai vasuti és közúti hálózatot romboltak szét, aminek következtében összerúgódtak az ellenséges csapatok és gépkocsik, melyek ellen újabb támadások irányultak. A déli arcvonalzakaszon több helyen ezrednyi ellenséges kötelékeket semmisítettek meg.

Argentina határozottan szembefordul Roosevelttel háborus terveivel

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távírási Iroda jelenté: Északamerikai hírforrás szerint Argentína már nem érzi magánérvé kötelezőnek a Rio de Janeiroi határozatokat. Tokiói mértékadó körök ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy ez a hír végleges kudarcsát jelenti azoknak a fáradozásoknak,

amelyekkel Argentínát be akarták vonni a háborúba. A riói értekezlet után, hol ígéretekkel, hol pedig megfélemlítéssel akarták megnyerni Argentínát, de az argentinai kormány határozott magatartásán minden a fajta fáradozás meghiúsult.

Torpedótalálattal elsüllyesztettek az olasz repülőket egy 10.000 tonnás angol gőzöst

Hadműveleti övezet (MTI) A Stefani Iroda különtudósítója jelenti, hogy csütörtökön reggel két olasz torpedóvető repülőgépet Port Said közelében végzett felderítő repülést. Fél 10 tájban megpillantottak egy nagy gőzhajóból, egy kis közlekedőhajóból és több ágyunaszázból álló karavánt. Az olasz repülőket támadásra indultak, megtámadták a nagy gőzöst, annak ellenére, hogy annak légelhárítása erősen működött. Torpedókat dobta le, amely közepén érte a hajót. Hatalmas fehér füstoszlop emelkedett az ég felé, nyilván a kazánokat érte találat. A hajó oldalra dőlt és néhány perc alatt elsüllyedt. Az olasz repülőgépek legénységének két tagja a szertartórepülő hajóroncsoktól megebesült, de mindkét gép visszatért támaszpontjára. Az elsüllyedt hajó 10.000 tonnás volt.

Az NST stockholmi jelentése szerint a keleti tengeri szovjet hadihajóraj maradványai állítólag kifutottak a kronstadti öbölből. Az Aftonbladet tudósítójának jelentése szerint lehetségesnek tartják, hogy a szovjet flotta megmaradt egységei igyekeznek megezőkni a Keleti tengerről. Ebben az esetben tengeri csatára lehet számítani a Keleti tengeren, mert az ottani német hajóhad egységei minden bizonnyal igyekeznek ezt a menekülést megakadályozni.

Hatalmas arányú japán hadműveletek indultak Kínában

Berlini jelentés szerint a japán támadások a kvangsi harctéren szerdán reggel megindultak. A japánok 200 kilométeres vonalon támadnak, a kvangsi vasutvonalától délre levő kínai állások ellen. A támadás első napján a japánok már egészen fontos hadászati helyeket kerítették birtokukba. Az előnyomulás következtében az egész kínai harctér 600 kilométer szélességben megmozdult.

Indiai önkéntesek harcolnak az angolok ellen

Rómából jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az Északafrikában foglyul ejtett indiai katonák közül sokan kérték felvételüket az olasz hadseregbe, hogy harcolhassanak az angolok ellen. Ezek a katonák, mint önkéntesek teljesítik szolgálatot az olasz hadseregben,

amelyekkel Argentínát be akarták vonni a háborúba. A riói értekezlet után, hol ígéretekkel, hol pedig megfélemlítéssel akarták megnyerni Argentínát, de az argentinai kormány határozott magatartásán minden a fajta fáradozás meghiúsult.

ugyanazon jogokkal és kötelezettségekkel, mint az olasz katonák. Az indiai önkéntesek különleges egyenruhát viselnek.

Genfből jelentik: (MTI) Londonból jelentik, hogy a Times cikket írt az angol háborus kormány hibáiról. A

Cordell Hull beszéde a győzelemről, az erőszakos békéről és egyéb csodabogarakról

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távírási Iroda jelenté: A brit híriroda washingtoni jelentése szerint Cordell Hull rádióbeszédet írtékett az amerikai néphez. Beszédében kijelentette, hogy az Egyesült Államok csak úgy nyerheti meg a háborút, ha az ellenséget felkutatja és megtámadja. Az Egyesült Államok minden rendelkezésére álló erővel megsegíti szövetségeseit. Az Egyesült Államok és szövetségeseik kényeztetéséből váliáltak magukra a háborút. Az atlanti oceáni egyezményben lefektetett elvek azt jelenti, hogy minden nemzet, akár kicsiny, akár nagy, egy tartós béke keretében teljesítve láthatja szabadság iránti vágyait és biztosítva láthatja előrejutását gazdasági téren. Nemzetközi szervezetet kell felállítani, amely ha szükségessé válik, akár erőszakkal is biztosítja a nemzetek közötti béke fennmaradását. Létre kell hozni egy

APOLLOBAN a legnagyobb sikerű magyar operette filmváltozata
Tolnay Klári és Jávor Pál
Egy csók és más semmi

Belvárosi mozgóban

Háry János A magyar filmgyártás remeke.
Zene, humor és kacagás. Főszereplők: Péger Antal, Dajka Margit stb.

Hunyadi Sándor zenés vígjátéka a CASINOBAN

Lovagias ügy
Főszerepben: Perczel Zita, Rádai Imre, Mály Gerő, Kabos.

világi vereségről folytatott alsóházi vita nyilvánvalóan csak előjátéka volt a jövő fejleményéhez, amely fel nem tartóztathatóan bekövetkezik, annál inkább, mert az angol közvélemény széles köreiben továbbra is az az érzés uralkodik, hogy valaminek történelmi kell. Angliában teljes joggal követelnek nagyobb teljesítőképességet az angol hadigépezettől. Minden jel arra mutat, hogy az angol hadigépezet alapja rossz már eleve. Ez a gépezet egyáltalában nem dolgozik gyorsan és nincs valószínűsítő döntő szerepe.

sármnap lesz tábori mise, illetve tábori istentisztelet után. A táborozás ideje alatt elméleti és gyakorlati oktatásban is részesülnek a várományosok a több kirándulást vezetnek a közeli hegysekbe. Kitünteti látogatásával a tabort vezér Bátorhy Szűcs Sándor vezérőrnagy, a Biharmegyei Vitézi Szék kapitánya és vezér dr. Nadányi János alispán a társadalmi szakosztály elnöke, akik előadást tartanak majd a fiatalok előtt.

Mit végeztek egy év alatt a Katolikus Dolgozók és Leányok egyesületei

A Katolikus Dolgozók és Leányok Országos Szövetsége most a társadalmi munkajelentését az 1941-42 évről. Ennek a munkaévről folyamán 15 egyházmegyében 220 csoport működött: közöttük az Erdélyi Katolikus Nőszövetség keretében 25. Budapesten összesen 48 csoport dolgozott, 25 új csoport alakult, köztük a legtöbb a pécsi titkárság területén. Ezekben a csoportokban 8300 lelki, szociális, kulturális, mozgalmi, női és családvédelmi előadás hangzott el. A központi vezetőségéből 80 izben látogatták meg a vidéki csoportokat. Rendeztek tanfolyamokat, tanulmányi napokat és vezettek két művelődési telepet Budapesten. 80 elméleti és gyakorlati tanfolyam volt a fővárosban és a vidéken az egészségügy, irodalom, betegápolás, szabászat stb. köréből. Igen nagy volt a kultúrtek száma is. Három izben tartott a központi országos jellegű ünnepségeket. Szaklapja a „Dolgozó Nő” 6000 példányszámban jelent meg, de egyéb kiadványok is jelentek meg. A központi kérdőívekkel, tanácsadásokkal, az illetékes hatóságoknál való feliratokkal és eljárásokkal, különböző gyűjtésekkel munkálta a dolgozó nők szociális bajainak megállapítása és orvoslása ügyét és a központi iroda végezte a jogvédelem munkáját. Sülyt fektetett a lelkiélet elmélyítésére, különösen közös lelki gyakorlatok rendezésével. A hasonló szervezetekkel közös célok érdekében állandó kapcsolatot tartott fenn. A jóléti intézmények terén fenntartottak 9 otthon a fővárosban, Újpesten és Szegeden. 3 helyen volt étkeztetési akció, üdülés 4 helyen. Az otthonokban 300 férőhely volt, ami több mint 1.000.000 éjszakai szállást jelent. Megszervezték a közös beszerzést, valamint a férjhezmenő tagok számára a kelengye-segélyt. Ugy a pesti, mint a vidéki csoportok is több izben rendeztek közös kirándulásokat.

Kilencnapos táborozásra utaznak a váradi vitézi rend családtagjai

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi vitézi várományosok szombaton kilencnapos táborozásra utaznak Barátkára. Mint ismeretes, a Vitézi Rend bihari vezetőit a táborozások rendezésével az az elgondolás vezeti, amelyet az ifjú vitézek avatása előtt rendszeresített, hogy a városi ifjak a magyar vidéket, a falusi legényeket pedig a magyar várost ismerjék meg. Táborozásuk alatt a társadalmi különbségek unjanek el a magyar bajtársias szellem hozza közelebb egymáshoz a lelkeseket. Ennek

az igen időszerű és nemes célkitűzésnek ragyogó igazolását láttuk éppen a közelmúltban Nagyváradon rendezett táborozás alkalmával, mikor a megye falvaiból sereglettek a várományosok a körépartai városba. Most a városi fiúk indulnak a gyönyörű fekvésű Barátkára. Az egyszerű munkás-vitéz fia éppen olyan lázas szalagokkal készülődik a holnapra indulásra, mint a kereskedő, tisztviselő, vagy éppen magyar katonatiszt gyermeke.

A tábor ünnepélyes megnyitása va-

Békejavaslatról terjesztenek híreket az angolok

Rommel sértetlen és egészséges. Nehru a kommunizmus ellen fordult. Rosztov külvárosában áll a harc

Stockholmból jelentik (Bud. Tud.): Azt hiszik, hogy az Északi Tengeren tartózkodó dán halászhajók visszahívása új német aknazár létesítésével függ össze. Azt sem tartják azonban kizártnak, hogy a szövetségesek kísérletet tesznek második arcvonal létesítésére.

Berlinből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyről közlik: A Wilhelmstrassen tartózkodnak attól, hogy bármilyen formában állást foglaljanak azokkal az angolszász oldalról külföldön terjesztett hírekkel kapcsolatban, melyek békejavaslatokról vagy békelehetőségekről szólnak.

Berlinből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyről közlik, az a hír, mely szerint Rommel tábornagy megsebesült, vagy beteg, csupán angol koholmány.

Istanbulból jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Az Istanbul című lap jelentése szerint az el alameini szakaszon megismételt heves angol támadások ellenére a tengelyhadállás töretlen.

Berlinből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyről közlik: A Rosztov környéki harcok azért haladnak olyan vontatottan, mert a várost a szovjet minden bizonnyal aláaknázták, — mondják berlini katonai körökben, csüörtökön este. Ugy hiszik, hogy pénteken közelebbit közölnének arról, mekkora az ereje a Rosztovot védő seregeknek.

Áttörték a német és szlovák csapatok Rosztov védelmi vonalát

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A védő főparancsnoksága közli: Német és szlovák csapatok áttörték a Rosztov-előtti megerősített hídfőállások vonalát és további támadásaik során elérték a város szélét. Az egyik ellenséges erőcsoportot megsemmisítették. Nappali és éjszakai megsemmisítő légitámadásokkal tönkretettük a Don vonalától délre levő vasúti berendezéseket és szétzavartuk az ellenség előkészületi mozdulatait. Voronyezstől északnyugatra, kemény harcokban visszavertük az ellenség erősebb támadásait. Egyik gyalogos hadosztályunk 39 páncélost semmisített meg. A középső arcvonalon az ellenség kitörési kísérletét megfúrtuk. Az ezen a szakaszon elesettek között van Ivanov tábornok, a 18-ik szovjet hadosztály parancsnoka. A volhovi és leningrádi arcvonalon az ellenség ismét hiába kísérletezett támadásokkal. A Finn Öbölben harci gépeink elsüllyesztettek egy őrhajót és megromgáltak egy másik őrhajót. Egyiptomban, az elalameini szakaszon elkeseredett harcokban visszavertük az ellenség többször megismételt nappali és éjszakai támadásait. Ezekben a harcokban ezúttal foglyot ejtettünk és száz ellenséges páncélosit semmisítettünk meg. Harci repülőgépeink Délangliában hadifontosságú célokat bombáztak. Az angol légierő július 9-ike és 17-ike között 187 repülőgépet veszített, ugyanezen időben a német veszteség az Anglia elleni harcban 40 gép volt.

Kaukázus elvesztése után már csak guerilla harcok lesznek

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Newyorki jelentés szerint Litvinov a Roosevelttel történt találkozása alkalmával újból sürgette a második arcvonal felállítását a szovjet lehermentesítése érdekében. A Stockholms Tidningen jelentése szerint

Litvinov kijelentette, hogy az ellenségnek a Kaukázusba való betörése esetén a Szovjetunió továbbra legfeljebb csak guerillaharcokkal tudna ellenállani. Londoni hírek szerint ezek a kijelentések mély benyomást keltenek angol mértékadó körökben. Az Evening Standard fejtegetése szerint Nagybritannia is komoly veszedelmbe kerülne a szovjet veresége esetén. Hír szerint Litvinov közelebről újra fog találkozni Roosevelttel.

El Alameinnél összeomlott az angolok felszabadító támadása

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz főhadiszállás 786-jk számú jelentése: El Alamein övezetében tegnap heves harcok voltak. A küzdelem, amely igen elkeseredett volt a tengely csapatok javára dőlt el. Az ellenséget mindenütt visszavetettük és ellentámadással elűztük. Az ellenség emberben és hadianyagban egyaránt súlyos veszteségeket szenvedett. Összesen nyolc száz foglyot ejtettünk, nagyrészt indiaiakat és újjélandiakat. 108 ellenséges páncélost elpusztítottunk. A harcokban különösen kiűntette magát a német expedíciós hadtest és két olasz hadosztály. Az olasz vadászok három, a németek hat ellenséges gépet lőttek le. Egy további gépet légvédelmi tűzreagunk semmisített meg. A Málta elleni légitámadások során Micabba támaszpontjainak berendezésiben ismételt bombázásokkal érzékeny károkat okoztunk. A német kísérő vadászgépek négy Spitfire gépet lelőttek. Port Said től északra tengeri harci egységeink megtorpedóztak és elsüllyesztettek egy karavánban haladó tízezer tonnás ellenséges gőzöst. Július 15-én osztagaink visszafoglalták a Djarabub oázist.

Hadműveleti övezet. (MTI.) A Stefani Iroda közlése szerint a Rosztov környéki harcok azért haladnak olyan vontatottan, mert a várost a szovjet minden bizonnyal aláaknázták, — mondják berlini katonai körökben, csüörtökön este. Ugy hiszik, hogy pénteken közelebbit közölnének arról, mekkora az ereje a Rosztovot védő seregeknek.

A puder és ajakruzs használata

még nem tökéletes kozmetika. Ellenben az ápoltság minden nő legszebb ékessége. Használjon tehát ODOL-fogpépet, mert ettől nemcsak szépek lesznek a fogai hanem ez frissít és üde lehelletet is biztosít.

MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. T. BUDAPEST

Newyorkból jelentik (Bud. Tud.): A harcoktól, különösen a keleti harctérről érkező hírek egész Amerikában nagy nyugtalanságot keltenek. A közvélemény nyugtalanságára való tekintettel Hull külügyminiszter a rádióban nyilat-

kozni fog pénteken a helyzetről. Stockholmól jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A moszkvai rádió jelentése szerint a bolsevisták a Rosztov bekerítő arcvonalon és a Don alsó folyásánál újabb területeket adtak fel.

Az első támadás röviddel éjjel után, holdfényes időben kezdődött. A tengelycsapatokat azonban éberségük folytán nem érte meglepetés, visszavetették a támadást és sok foglyot ejtettek. A foglyok újjélandiak voltak, akik közvetlenül most érkeztek a hadszíntérre. Az éjszakai támadás csak előjátéka volt a szerdán délelőtt indított elkeseredett támadásnak. Ezt a támadást is döntő módon vetették vissza a tengelycsapatok, számos fog-

lyot ejtettek és sok páncélost semmisítették meg. Szerdán délután indiai és ausztráliai csapatok még hevesebb támadásba kezdtek. A támadást a tengelycsapatok visszavetették és nyomban ellentámadással válaszoltak. Az ellenség ennek során sok száz foglyot és mintegy száz páncélosit veszített. A támadás elhárítása és a lendületes ellentámadás kétségtelenül bebizonyította a tengelycsapatok fölényét és nagyszerű harci szellemét.

Harc egy támaszpont birtokáért a finn arcvonalon

Helsinki. (MTI.) A Német TI jelenti: A finn főhadiszállás mai jelentése: A Karjalai-földszoros nyugati felében az elmúlt napokban az ellenség el akarta hódítani az egyik finn támaszpontot. A támaszpont kemény harcok után gazdát cserélt, míg a következő napon a finn csapatok visszaverték az ellenséget és megtartották a támaszpontot. Az ellenség még egyszer megkísérelte a támaszpont elfoglalását, de a finn tűzreag a támadást szétugrasztotta. Az ellenség részéről három gyalogezred és legalább 14 üteg vett részt a küzdelemben, amely 15 ezer löveget lőtt ki. Az ellenség több, mint kétszáz halottat veszített, a saját veszteség 12 tiszt, al-

tiszt és légénységi állományú volt. Az aunusi arcvonalon elfoglaltunk egy támaszpontot kiépített falut és visszavertük az ellenség ellentámadási kísérleteit. Az arcvonal keleti részén nem volt jelentősebb esemény. A Finn-Öbölben tengeri harci erők között kölcsönös tüzelési párbaj folyt. Egy szovjet őrhajót súlyos találat ért. Légi harcban lelőttünk egy ellenséges vadászgépet.

Lisszabon. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Indiában mindinkább fokozódik az angol- és szovjetellenes hangulat. Pandit Nehru körútakat tesz az országban és a kommunizmus ellen tart beszédeket.

Dr Lindenberger János prelátus-kanonok munkásságát méltatja a nagyváradai egyházmegye legújabb körlevele

Pontosan körülhatárolták a három új debreceni plébániát

Most jelent meg a nagyváradai egyházmegye idei hatodik körlevele, amely több kisebb-nagyobb fontosságú rendelkezés között a debreceni plébánia megszüntetését és dr. Lindenberger János volt apostoli kormányzó, prelátus-kanonok, prépost-plébános lemondását, illetve a lemondásnak főpásztori elfogadását.

A körlevélben közölt főpásztori határozat szerint, mivel az 1715-ben visszaillesztett debreceni plébánia területileg hatalmasan megnövekedett és híveinek száma jóval meghaladja a húszezretet, úgy hogy egyetlen plébánia keretében a lelki gondozást és vezetést megfelelően eszközölni nem lehet, a nagyváradai székeskáptalan és más érdekeltek meghallgatása után az egyházmegye főpásztora, dr. Scheffler János püspök, apostoli kormányzó a régi Szent Anna plébánia területéből és híveiből két új plébániát szakított le: a város északi részén a Szent László plébániát, a város északnyugati részén a Szent István plébániát, míg a város déli részén kisebb területtel és kevesebb hívvvel megmarad a Szent Anna plébánia. Az új plébániák határa a következő: a Szent Anna plébániát a másik kettőtől a Kishegyesi ut és utca, a Hatvan-, Csapó-, Csillag-, Hajnal-, Budai-, Ézsaiás-, Rigó-utca és ennek folytatása a Monostorpályi-ut választja el; ezen utcák, illetve utak által meghatározott vonaltól északra kerülnek el az új plébániák, amelyek a Kassai-ut választ el egymástól. A város külterületei is három részre oszlanak és pedig a plébániák választó határának további meghosszabbítása szerint. A távolabbi helységek közül Mikepéros a Szent Anna plébániáé, Józsa a Szent László plébániáé, Hajdúszámon pedig a Szent István plébániáé. A főpásztori rendelkezés szerint a továbbiakban a plébániai javadalom megosztása következőképpen történik: a két új plébánia anyagi megalapozását a régi Szent Anna plébánia furtai birtokának fele jövedelme képezi. A főpásztor egyébként a plébániák megosztásával és a vele kapcsolatos intézkedések megtételével széles hatáskörrel dr. Schriffert Béla apátkanonok, vikáriust bízta meg.

Dr Scheffler János püspök köszönő levele dr Lindenberger Jánoshoz

Ugyanosa a hatodik számú körlevél közli dr. Scheffler János püspök, apostoli kormányzó levelét, amelyben elfogadja dr. Lindenberger János lemondását és megköszöni több mint két évtizedes felbecsülhetetlen munkáját. A levél szövege a következő:

„Méltóságos és Főtisztelendő dr. Lindenberger János prelátus, apátkanonok, prépost-plébános urnak Debrecen. Méltóságos és Főtisztelendő Prelátus, Apátkanonok, Prépost-plébános Ur! Még az elmúlt év szeptember 30-án előterjesztette Méltóságod a debreceni plébániáról és a vele kapcsolatos kispéposti javadalomról való lemondását, korára és szembetegsége miatt megcsökkenett munkaképességére történt hivatkozással.

Az egyházmegyei főhatóság és a debreceni plébánia külső körülményei csak most teszik lehetővé a kérelem teljesítését s folyó év augusztus 1-iki hatállyal a lemondást elfogadva Méltóságodat

a debreceni plébánia vezetésétől felmentem s ennek következtében a plébániát s a vele kapcsolatos kispéposti javadalmat jogilag és tetteleg megüresedettnek jelentem ki.

Több mint két évtizedes lelkipásztori munkahelyét hagyja el Méltóságod, amikor Debrecenből távozik, ahol mind magyar hazánkra, mind katolikus közéletünkre sokszor válságos, de mindig néhez időkhöz végezte azt az alkotó munkát, amely 23 éven keresztül a debreceni plébánia terhei mellett a csonka egyházmegyei-rész minden gondjával megnehezedett. Debrecen katolikus iskola-kultúrájának és lelkipásztori haladásának történetébe olyan alkotásokkal írta be a nevét, amit az idő el nem évit. Bizonyára mélységes hála hatja át búcsúzó érzelmekkel terhes atyai szívét az isteni Gondviselés iránt, amiért fá-

radozásai koronájaképpen megengedte, hogy elhagyott munkaterülete a domonkos és ferences atyák debreceni megtelepedésével és a plébániai munkába való bekapcsolódásukkal nagy értékű munkásokkal gazdagodjék.

Azon tiszteleten és szereteten kívül, amit hívei legszebb ajándékul Debrecenből magával hoz, legfőbb Pásztorunknak, az Ur Jezusnak áldása legyen jutalma. Akinek jósága engedje meg, hogy a Székeskáptalan, amelynek körébe visszatér, még sokáig láthassa és élvezhesse testvéri és mindig útmutató tevékenységét.

Egyébként a Szent Szív szeretetében állandó hajlammal és nagybecsüléssel vagyok. Nagyvárad, 1942. július 14-én. Méltóságodnak szíves rokona, Scheffler János s. k. püspök, apostoli kormányzó. P. H.“

Veszedelemes kommunista csoportot leplezett le a madridi rendőrség

100 embert gyilkolt meg az egyik letartóztatott terrorista

Madrid. (MTI). A Stefani Iroda jelenteti: Egy asszony letartóztatása alkalmával a rendőrség veszedelemes kommunista csoportot leplezett le. Az asszony aranypenzéket akart értékesíteni, amivel gyanút keltett. Feljelentésre a rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy az aranypenzéket a spanyol vörösuralom idején lopták. A nyomozás alapján letartóztatták Manuel Manruet San Joset, a spanyol cseka egyik vezető-

jét, aki a polgárháború óta Madridban bujkált és véres tevékenységéhez 100 ember meggyilkolása fűződik. Rajta kívül letartóztattak egy volt vörös terrorista hadnagyot és egy asszonyt. Nagymennyiségű szovjetpénzt, ékszert és aranypenzt találtak náluk. Megállapították, hogy a forradalom idején rabolták az ékszereket és aranyakat. A letartóztatottakat haditörvényszék elé állítják.

Elvi döntés egy lakásátadási perben

A Magyar Tudósító jelenti: Egy vállalati igazgató tavaly májusban beköltözött egy belvárosi lakásba. A lakás kivételkor kötelezettséget vállalt, hogy a volt lakó által a lakásba befektetett 1700 pengő investációt visszatéríti. Meg is fizette az összeget, később azonban az 1700 pengő visszafizetése iránt a volt lakó ellen pert indított. Arra hivatkozott, hogy azért vállalta ezt a fizetési kötelezettséget, mert kényszerhelyzetben volt, amennyiben másként nem tudott volna lakáshoz jutni. Egyébként is az 5777—1942. M. E. sz. rendelet figyelembevételével itt tulajdonképpen turpis causa ügyletről van szó és így a megállapodás már ezért is érvénytelen. A járásbíró helyt adott a keresetnek, a törvényszék felelbiteli tanácsa azonban dr. Draskóczy Pál tanácselnök elnökelete alatt hozott ítéletben a járásbíró ítéletét megváltoztat-

ta és a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint a törvényszék a kényszerhelyzetre való hivatkozást nem vette figyelembe, mert ilyenről csak akkor lehet szó, ha a kényszer olyan, hogy az ellen a törvény nyújtotta védelem teljesen ki van zárva. Az igazgató kivethetett volna magasabb bérösszegű lakást, tehát kényszerhelyzetre ezért sem hivatkozhat. Egyébként is a kötelezettségvállalás előtt mérlegelhetett volna vagyoni viszonyait és ha ezután arra a meggyőződésre jutott, hogy az ügylet megköthető, akkor a fizetett összeget nem igényelheti vissza. Amennyiben a kérdéses ügylettel kapcsolatban turpis causa forogna fenn, az igazgatónak csak az előbbi állapotba való visszahelyezésére lehet igénye. De nincs olyan jogszabály, amely az 5777—1941. M. E. sz. rendelet alkalmazását a lakás bérletjére is kiterjesztené. E rendelet 49. §-ának 1. pontja csak a háztulajdonossal szemben állapít meg jogkövetkezményeket. Tehát jogszabály hiányában ezek a rendelkezések a lakás bérletjére kiterjesztően nem alkalmazhatók.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Megnyitották a magyar-olasz főiskolai hallgatók kulturalkongresszusát

Róma. (MTI) A magyar és olasz főiskolai hallgatók harmadik kulturalkongresszusát tegnap Viareggióban megnyitották. Három magyar és három olasz előadó ismerteti a kongresszus tárgyait. A tárgyak a következők: I. Olasz tárgyak: 1. A testületi eszme Olaszországban. 2. Népjelölési törvényhozás Olaszországban. 3. Olaszország teljesítményei a testületi rendszer kiépítése terén. II. Magyar tárgyak: 1. Szociálpolitika és gazdaságpolitika Magyarországon. 2. Szociális törvényhozás Magyarországon. 3. Politikai, gazdasági és népjelölési teljesítmények Magyarországon.

Mit lehet kiszolgáltatni a lisztjelvényre?

Nagyvárad thj. város polgármestere az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesítem a lisztárussalással foglalkozó kereskedőket, hogy a folyó évi július 24-től 31-ig esedékes lisztjelvényekre 20 deka lisztet és 10 deka rizset szolgáltathatnak ki. A vevő kivánására a jegy ellenében liszt helyett felsúlyban rizset is adhatnak ki és ekkor a lisztjelvényt 20 deka rizsben számolhatják el. Végül liszt-súlyban száraztészta is adhatnak ki. Azonban ezen esetben kötelesek a jegyen feltüntetni, hogy teljes egészében rizset, vagy száraztészta szolgáltatottak-e ki.

Egyben felhívom a kereskedők figyelmét, hogy a július 24-től 31-ig szóló lisztjegyekkel legkésőbb aug. 3-ig kötelesek a Közélemezési Hivatalnál elszámolni, mert ellenkező esetben a hivatal a később jelentkezőktől a jegyeket elszámolásra nem fogadja el. Nagyvárad, 1942. július 24-én. Dr Gyapay s. k., h. polgármester.

Tovább folyik az élelmiszerjegy panama felgöngyölítése

Nagyvárad. Saját tud. Az élelmiszerjegyekkel folyó nagyszabású hűnyű felgöngyölítése még folyamatban van. Tegnap Pelcz Vilibáld kereskedő és Bozseányi György pék előtt hirdették ki az internálási végzet a gazdasági életre káros tevékenység miatt.

Egy hét leforgása alatt tehát 5 kereskedőt és 2 péket internált a nagyváradai rendőrség.

Mint most kiderült, a nagyszabású visezállásban fontos szerepet töltött be Fridrich Miklós Mózes (Mojsi), a 16 éves állás nélküli kifutó, aki a megbízható vevőket hajtotta fel Kereszsiné és Törpe részére. „Mojsit” úgy ismerték a zsinagógában, mint aki liszttel, zsírral és cukorral „foglalkozik”. Üzletei nagyrészt a zsinagógában kötötte.

Pártolja a keresztény ipart!

KISRIPORT A NAGY HABORUBÓL

Egy irányban — egy közös cél felé

— Honvédek támadnak a keleti fronton —

Keleti arcvonal, 1942. június 29.
Éjszaka fél kettő. Vakítóan világít a telihold, amikor hallgatagon lépkedünk egymás megett, az egyik tüzérsztály parancsnokának figyelőhelye felé. A széles völgyben minden kihalt, egy leket sem lehet látni. Mint ha mindenki a legmélyebb álomban pihenne. Felkanyarodunk a kis erdőbe és egyszerre tompa lódobbantás, itt-ott egy-egy horkantás üti meg fülszánk. Az egyik üteg mozdonyállásra kerültünk. A lovak mellett mentre készen felmálházott nyergek, a hatos fogatok szerszámzata előkészítve, a lovak várnak az indulási parancsra. Áthaladunk a csendes táboron, beérünk egy futóárokba s rövidesen megérkezünk a tüzérsztály főfigyelőjébe. Itt már annál nagyobb a tevékenység. A háromlábos álló oltós távcsövek mellett ott ülnek a tisztok, egy durván összezsúvált asztal mellett ott ül G. alezredes, a tüzérsztály parancsnoka. Engedelmet kérünk, hogy az ő figyelőjéből nézhesük végig a nagy támadás bevezető fejezetét, a tüzérségi előkészítést. Az engedélyt megkapjuk, röviden tájékoztat a helyzetről és közli velünk a támadás megindulásának időpontját, a már rég várt „Y” órát: ez 2 óra 15 perc!

Tehát alig negyed óra választ el a nagy támadás megkezdésétől! Szemben a szovjet állások néma csendben húzódnak végig a domboldalakon, pontos helyüket még nem látni, még éjszaka van. Az ütegek egymásután jelentik a tüzkészültséget.

Ugyanekkor előttünk 800 méterre a magyar gyalogság első vonalában szintén készen állnak utászaink, gyalogosaink a rohamra. Mindez azonban a legkisebb nesz nélkül, a legsirb csendben történik, nehogy az ellenség valamit is megsejtsen szándékunkról.

2 óra 10 perc. A hadtest tüzérségének parancsnoka felhívja az osztályparancsnokokat és közli a pontos időt. Mindenki megigazítja óráját. Kilenc kilométer széles arcvonalon minden óra mutatója ugyanazon a számjegyen áll. Ettől kezdve mindenki az óráját nézi. Feszült várakozás az arcokon, egy izom sem rándul meg, az ütegparancsnokok, mint márványszobrok ülnek távcsövük előtt. Egy mukkanás nem sok, annyi sem hallatszik.

Szent Borbála nevében: tűz!

2 óra 14 perc, 30 másodperc. Az osztályparancsnok érces hangja megtöri a csendet:

— Szent Borbála nevében: tűz!

A távbeszélő a készülékbe ismétli a parancsot, valahol a tüzelőállásokban az első tisztok átveszik és hangosan elkiáltják:

— Szent Borbála nevében: tűz!

Szinte ugyanabban a pillanatban hangzik fel a hátunk mögül a tüzérség lövéseinek dőreje. Mint ha a pokol tört volna ki az addig csendes vidéken. Élesen csattannak a lövegek, a gránátok, süvöltve szelik át a levegőt fejük felett, majd a távolban tompa erős dőrej jelzi a becsapódást. A robbanó gránátok egyre-másra villannak fel a távolban. A nári kora-

hajnal szürkületében vörösen lángolnak fel a találatok. A borzalmas erjedő hangzavart csak növeli a gyalogsági fegyverek megszólalása. Ugy a mieink, mint a legmélyebb álmukból felriasztott vörösök csak úgy öntik a tüzet egymásra. Arkainkból kis csoportok ugranak ki, gyorsan elindulnak az állások között elterülő Senki

földjén. Utászaink tisztítják meg a terepet az aknáktól. Követi őket gyalogságunk. Az első öt percben minden löveg olyan tüzgyorsasággal lö, amelyet kezelő legénysége csak ki tud fejteni. Utána valamivel lassabb tűz következik, ez azonban egyenletesen, kérérlhetetlen tervszerűséggel fekszik rá egyik célról a másikra

Felvillan az első zöld rakéta

Ujból eltelik néhány perc és már felvillan az első zöld rakéta tüzet előre helyezni! Gyalogosaink elérték az orosz állások első vonalát! A tüzet előrehelyezik. A gránátok már távolabb csapódnak be. Már a tartalékok gyülekezőhelyeit verik. Most ujjabb pergőtűz kezdődik. A hangvihar a végletekig fokozódik. Egyszerre a jobbszárnyon piros rakéta szökik a levegőbe: a gyalogság tüztámogatást kér. Ugy látszik, a vörösök itt keményen védekeznek. Valóban egy ponton vörös tűz lángol, a láng körül sötét füst: itt lángszórával védekeznek. Az arcvonalszakaszt támogató üteg hamarosan megtöri a szívós ellenállást, rövidesen ott is feltűnik a zöld rakéta. gyalogosaink már ott is elérték céljukat. Az ellenség hátrál.

Kevéssel fél három után erős motorberregés hangzik fel hátunk mögül. Nagy magasságban, sűrű rajokban, egymásután húznak el felettünk a félelmetesen híres stukák. A szovjet orosz állások második vonala felett elkezdnek keringeni, majd egyenként kiválva a rajokból szédítő zuhánással veszik röptüket a kiszemelt célnak. Ijesztően közel a földhöz, hirtelen fölkapják a gépet és mint a gyertya húznak fel bajtársaik közé. Ujból egy másik repülő indul támadásra. Egymásután zudítják le nehéz és legnehezebb méretű bombákat a már megingatott ellenség közé.

Előremennek az ütegek

A tüzérség azonban folytatja munkáját. Némelyik üteg már elhagyja régi tüzelőállását és előremegy a felderítő járőr kiszemelte váltóállásba, hogy onnan folytassa az ellenség lövését. Az oroszok eddig nem lőtték a mi tüzérségünket. Ugy látszik: elmenekültek. Megunjuk a fedezéket és kimegyünk a szabadba, hogy a ragyogó hajnalban zavartalanabban figyelhessük csapataink előnyomulását. Ütegeink közül alig egynéhány lő még, de legtöbbje éppen állását változtatja. Csak a távolharcot vivő tüzérségünk mély hangú lövéseit halljuk feldörögni.

Mintegy hatan szemléljük látszóveinkekkel ezt a háborzongatóan nagy-szerű küzdelmet. Egyszerre csak az előttünk közvetlenül jobbra húzódó földéken, mintegy százméteres körzetben hatalmas fekete fellegek tör-

Szemben velünk, kelet felé már harsad a hajnal. De az ellenséges területből jóformán alig látszik valami. Sűrű füstfelhő borítja a tájat. Az egyik helyen sűrűbb és feketébb a füst: B. falu lángokban áll! A füsttengerből egy domb emelkedik ki, gerince élesen sötétedik a felkelő nap elé. Peremén néhány harckocsi jelenik meg. A távcső mellől egy ujjongó hang kiáltja:

— A mi páncélosaink!

Az ütegek közben egymást váltva, hallgatnak el. Csak annyi időre hagyják abba a tüzelést, hogy a teljesen átforrósodott csöveket lehűtsék. Azután ujból kezdődik a tűzorkán. Közben a stukák ismét elszállnak fejük felett. Visszatérnek kiinduló pontjaikra. Ugyanakkor azonban ujjabb repülőgépek érkeznek. Jönnek már a nehéz bombázók is. A motorhűgést még a tüzérségi tűz sem tudja elnyomni. Ezek már távolabbi cél felé indulnak. A visszavonuló utvonalakat ársztják el bombákkal, hidakat robbantanak, összetörödött csapatok között fokozzák végtelenségig a pánikot.

Friss szellő kerekedik, elfújja a füstöt és most már kibontakozik előttünk az orosz állások képe. Csapataink mindenütt elnyomolnak, már rohamütegeket is látunk felvonulni: az elfoglalt állások mögött helyezkednek el.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

talékcsapatok vonulnak hosszú sorokban, hogy folytassák azt a dicsőségesen megkezdett utat, amit győrvármegyei tüzéreink és gyalogosaink elkezdtek. Az egész környék mozgásban van, a csapatok kelet felé tartanak.

Egy irányban, egy közös cél felé. A nagy támadás megkezdődött.

MÁRKUS PÁL, hadnagy

Tizenhat törökországi magyar, finn és leány Magyarországra jön

Sofia. (MTI). Wendel istanbuli lelkész vezetésével csütörtökön Szófiába érkezett a Törökországban élő magyar fiúk és lányok egy 16 főnyi csoportja. A csoport tagjai Magyarországra utaznak azzal a céllal, hogy tökéletesítsék magyar nyelvtudásukat és megismerjék hazájukat. A szófiai pályaudvaron Jungerth Arnóthy Mihály magyar követ fogadta a csoport tagjait és villásreggelin látta őket vendégül. A követ mindent megtett a csoport utazásának könnyítésére.

„Százezer tonnás” hadihajó Kairó „kikötőjében”

A Pesti Ujság írja: Nagy bajban vannak a szovjet urai, amit az igazol legjobban, hogy az erősen zsidó kiejtéssel szónokló németnyelvű bemondójuk a legellentmondóbb híreket közli, amiken csak mosolyogni lehet. Legutóbb már napi ezer bombavetőt és száz tenger-alattjárót ígért be olyan amerikai gyáratól, amelyek nem is léteznek. Tegnap bemondásában pedig remegő, éneklő, zsidózó hangon kiabálta a mikrofonba:

„A héten olyan hatalmas hajó futott be Amerikából Kairóba, amelyen még nem volt a tengereken. USA legjobb hajógyára készítette el 4 hónap alatt s ezt a gyárat is csak félév előtt építette meg Roosevelt.

A hajó százezer tonnás, ötven ágyúval felszerelve, páncéljain nem fog az ágyúgolyó. Ötezer ejtőernyős rohamosztagos katona volt rajta, azonkívül egy évi élelem és hadianyag, páncélosok, repülőbombázók és ezer golyószóró. Dobjátok el németek, olaszok és franciák a fegyvert, mielőtt a náciak és fasisták megsemmisülnek!”

Igy mondta azt a begyulladt zsidógyerek. Hogy Kairóban nincs kikötő, hogy hadihajók a Nilusba sem tudnak futni, százezer tonnás hajó csak az álmok világában létezik s hogy egy ilyen hajó építése legalább öt évet venne igénybe, hogy aztán észrevétlenül nem is tudna Amerikából Szuezig vagy Port Saidig jönni, arra nem gondolt a zsidó bemondó. Ilyen bemondókkal s ilyen blöffökkel dolgoznak a szovjet és brit szövetség zsidói végső kétségbeesésükben.

Mit végzett a vármegyei Közzőléti Szövetkezet egy félév alatt

Kisipari és kiskereskedői hitelekkel segítették a magyar érdekek kibontakozását

Nagyvárad. Saját tud. Helyszíni tudósításainkban részletesen beszámoltunk az Országos Nép- és Családvédelmi Alap biharmegyei szervezetének házépítési akciójáról. Ez akció során a cikkeinkben említettekén kívül még Nagylétán épül tíz családi ház, úgyhogy az év folyamán összesen 152 házat juttat kölcsönként sokgyermekes, rászorult családoknak az ONCSA a Biharvármegyei Közzőléti Szövetkezet útján, amely az Országos Nép- és Családvédelmi Alap megyei szervezetének végrehajtó szerve a nem karitatív, hanem gazdasági jellegű megvalósításokban.

Az állattenyésztés fellendítése

Alább ismertetjük a közzőléti szövetkezet egyéb juttatásait a gazdasági élet különböző területein.

Az állattenyésztés fellendítésére a folyó év január 1-től július 15-ig terjedő időben a következő juttatásokat eszközölte a közzőléti szövetkezet: 120 tehén 111.000 pengő értékben; 54 sertés 14.045 pengő értékben; 75 bivaly 40.000 pengő értékben; 4 ló 3950 pengő értékben. Ez utóbbi akció félbenmaradt a járatok át nem írása miatt.

Kisipari kölcsönt 25 személynek 15 000 pengő értékben folyósított a szövetkezet, míg kiskereskedői kölcsönt 20 személynek 12.400 pengő értékben juttatott. Mindkét akció még folyamatban van, mert erre a célra körülbelül 80.000 pengő áll a szövetkezet rendelkezésére.

Angoranyúl tenyésztésére 2279 pengőt utalt ki a szövetkezet a kisállattenyésztési akció során. Nemso-kára megkezdődik a maglibák kiosztása is.

Egészségtelen házak átalakítása

Fontos tevékenysége a szövetkezetnek a már meglévő, de egészségtelen házak átalakítására irányuló akció. Különösen a falusi házak túlságosan kicsiny ablakai rejtenek magukban nagy veszélyt közegészségügyi szempontból, mert kimutatható, hogy az ilyen házakban a rüdtövisz nagyobb mértékben szedi áldozatait. A szövetkezet egyelőre 100 megfelelő méretű ablakot osztott ki kölcsön formájában. A kölcsönöket a juttatottak 3—5 év alatt fizetik vissza kamatmentesen.

Kubikusok és juhtenyésztők támogatása

Okány községben 50 kubikusnak talicskát juttatott a szövetkezet, hogy megfelelő számmal rendelkezhesenek foglalkozásuk gyakorlásához.

Csokaly községben 60 racka-juh került kiosztásra, ami lehetővé teszi, hogy a lakosság szövő-háziiparral foglalkozhasson egyúttal ezen a téren önellátásra nevelődjék a nép. Háziipar támogatásra 7 községben 69.000 pengőt utalt ki a szövetkezet. Megjegyzésre méltó, hogy a vármegyében háziiparral foglalkozó olyan kisemberek részére, akiket árvizkár ért, 700.000 pengős exportkontingens van biztosítva. A szövetkezet ez összeg

erejéig készpénzzel azonnal átveszi az árút a háziipart üzöktől s csak az exporttérték leszámítása után, körülbelül 6 hónap múlva kapja meg a kifizetett összegeket.

A szövetkezetnek Orvánd községben 101 holdas birtokbérlete van. E terület nagyrészt kisemberek között osztották ki. A bérleti díj nem haladja meg a szövetkezet erre vonatkozó rezsiköltségét.

A gyümölcsstermelés előmozdítása

A gyümölcsstermelés fejlesztésére irányuló akciót már ismertettük eddigi beszámolóinkban. Báránd községben másfél katasztrális holdon, Bihar-nagybajomban 2 katasztrális holdon, Bihartördán 995 négyszögölen, Sárrét-

udvariban 1 katasztrális holdon létesített gyümölcsösöket a szövetkezet, összesen 840 fával. A fák nagyrésze a telajviszonyoknak megfelelően szilva és alma, de ezenkívül körte, cseresznye, meggy, birs és dió is található ez ujonnan telepített gyümölcsösökben, amelynek célja, mint említettük a néptáplálkozás feljavítása és a gyümölcsstermelés népszerűsítése.

Ez a rövid kimutatás némi tájékoztatást nyújt a közzőléti szövetkezet széleskörű gazdasági jellegű akcióiról. Hozzájárul még ehhez az a karitatív munka, amelyet a Nép- és Családvédelmi Alap nem kölcsön forrásában történő juttatásokkal — így a napközi otthonok fenntartásával, gyermekékeztetésekkel, stb. — végez. (j. h.)

Ötven éve szolgálja a Szent Vince intézet polgári iskolája a magyar közoktatás ügyét

5508 tanulója volt fél évszázad alatt az iskolának

Nagyvárad. Saját tud. A Szent Vince intézet polgári leányiskolája most adta ki évkönyvét, amely az iskolának ötvenedik jubileumáról, a félévszázados alapítás fordulójáról számol be. A jubileumról dr. Németh Gyula prelátskanonok az évkönyv vezetőjében a következőkben számol be:

— Mikor örökre áldott emlékü Nogáll János püspök a Szent Vince intézetet, mint szerény kisdédvót 1868-ban megalapította, a szép kis román stílusú földszintes épületben, talán maga sem álmodta, hogy idők jártával a mindössze három irtalmas nővér által vezetett intézet sokszáz lakójú leány- és fiú-internátus, elemi és polgári tanintézet lesz. „A kisdéd mag”, a nagy püspök kifogyhatatlan áldozatkészségéből valóban „magas sugárba szökken”. 1871-ben már elemi leányiskola nyílt meg benne, 1882-ben elemi fiúiskola. 1883-ban fiúinternátus, az előbb alakult leányinternátus nyomában.

— Ezen emelkedés keretébe kell beilleszteniünk a polgári leányiskola keletkezését, amely a Szent Vince intézetben 1892 szeptember elsején nyílt meg. A nagy alapító püspök gyakran látogatta az intézettel együtt az új tanintézetet, személyesen irányította az oktatást, különösen amiben ő nagy mester volt a magyar nyelv oktatását. Ismeretes dolog, hogy a Magyar Philológiai Társág remek magyar nyelvért dísztagjává választotta. A polgári leányiskola első hitoktatója, Halász Gyula, jelenleg váradvelencei plébános. tb. kanonok volt, első tanárnője pedig Glatz Edigna irtalmas nővér, aki 1888-ban jött a gráci szemináriumából s aki jelenleg is tanít. A román megszállás alatt, 1924-től kezdve, mint leánygimnázium működött, de a felszabadulás után, 1941-től kezdve újra polgári iskolává alakult át. A polgári iskola félévszázados pályáján 5508 tanulót jegyzett fel, kik közül a negyedik osztályról 1293 tanuló kapott bizonyítványt

— Mikor 1885-ben az áldott emlékü alapító püspök beszámolót adott a Szent Vince intézet működéséről s felsorolta, hogy a leányiskolában 3000 leány, a fiúiskolában 70 fiú nyert elemi oktatást, hogy az óvodára húsz év alatt 420.000 gyermeknap esik, a hőcsödére 60.000; így folytatta: „Ezek volnának a statisztikai adatok, de más statisztikája is van a dolognak. Az országoknak vannak gazdag arany- és ezüstbányái, azért gazdag országok. A családnak van egy Kornéliája, ki fiait a maga gyémántjainak és drága kincseinek mondja. Mondhatja, a Grachusok anyja gazdag anya, családja, gazdag család. Van erkölcsi tőke, melynek biztosabbak a kamatai arannyal, ezüsttel — oly tőke, mely nemzetgazdaságot tekintetében, ha nem is kerül fontra, de mégis súllyal bír, nagy súllyal a nemzet közzőlétére; jól lehet statisztikai adatokba nem foglalható. Az erénynek, a jóságos cselekedetnek az érdem és áldásnak tőkéje, az áldozatoknak az ára megadhatatlan. E tőkének is vannak kamatai, Isten veszi számba. Isten jutalmazza síron innen családoknak és nemzeteknek áldására; síron innen, mert a családok és nemzetek életében nincs feltámadás. Isten jutalmazza síron túl, az örök élet hazájában — hisszük az isteni Gondviselés oeconomiája szerint.”

— Ezeket írta az áldott emlékü alapító 1885-ben. Mit írhatna 1942-ben? Intézetének hatalmas lendülete eszükbe juttatja a Példabeszédek könyvének ígét: „Az igazak ösvénye pedig olyan mint a derengő fény, mely mindinkább erősödik, míg a nappal teljes leszen.” (4. 18—19.) Kedves intézetének jubileumán a nagy alapító szelleme bizonyára boldogan és áldólag lebeg felettünk kik bensőséges kegyelettel hódolunk emlékének. Az intézetnek pedig e sorok szerény írója, kinek lelkében — hiszen ő is hitoktatója volt az intézetnek — drága emlékek raja támad fel, szívéről gratulál a jubilánsnak.

Megújítják a Kapucinus Zárda sarkán levő keresztet

Nagyvárad. Saját tud. A Kapucinus-zárda sarkán levő kereszt eredetileg a volt Zöldfa-utca (most Hlatky Endre utca) a piac felé eső végén állott, amint ez a most fennálló kereszt hátlapján olvasható és a zárda történetéből megállapítható. A felírás a következőképp hangzik:

„S. crucis signum jam initio saeculi XIX. in fine plateae „Zöldfa“ existens, inde anno MDCCCLVII. huc translatum est et curis conventus nostri traditum est. Ex integro restauratum anno MDCCCXCIV.”

Ugyancsak erre a keresztre vonatkozólag a zárda történetében ezt olvassuk:

„1894. év március 18. Schlauch bíboros püspök ő eminenciája megbízásából ft. Nogélyi István megáldotta a zárda telkén, a nagypiacra szögellő sarkán levő új, díszes keresztet. Ez a kereszt a század elején a Zöldfa utca — a nagypiac felőli — sarkán állott, később ide tetetett át és fenntartására szolgál az E. m. főpénztárban elhelyezett Cseesztivo és Izsák-féle alapítvány...”

Sajnos, az alapítványi összeg az első világháborút követő pénzdevalváció következtében elértéktelenedett. Tehát a kereszt fenntartására szolgáló alap elveszett.

A legutolsó keresztrenoválás óta körülbelül ötven év múlt el. Ez alatt az idő alatt a szép kereszt nagyon megrongálódott s így megújításra szorul. A megújítás költsége 1100 pengő lenne. Egy nemes lélek, aki ismeretlen akar maradni, a renoválási költségekhez 450 pengővel járult, azonban még mindig hiányzik 650 pengő.

A Kapucinus-zárda főnöksége reméli, hogy további adományok lehetővé teszik a mihamarábbi megújítást. Az ismeretlen bökész adakozó példája nem marad követők nélkül.

Kitüntetések a szovjet front magyar hőseinek

A m. kir. honvédezerkar főnöke a Kormányzó úr által reá ruházott hatáskörben a Legfőbb Hadúr nevében az alábbi kitüntéseket adományozta: a Szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásért a Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érmét a hősi halált halt: dr. Wéber Ottó hdp. őrmesternek, Rab József tsz. szakaszvezetőnek, Prékop László tart. szakaszvezetőnek, Kiss László tart. szakaszvezetőnek, Orszai Imre tart. szakaszvezetőnek, Kiss József tart. c. szakaszvezetőnek, Joó István tart. tizedesnek, Csáky Sándor tart. tizedesnek, Méry József honv. c. őrvetőnek, László Imre honv. c. őrvetőnek, Belloni István tart. honv. c. őrvetőnek, Sere János honvédnek, Rauchlics Miklós honvédnek, Bojtos Mihály t. honvédnek, Völgyesy József t. honvédnek, Sill Géza t. honvédnek.

Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért: Tóth László hdp. őrmesternek, Tóth Ferenc tart. hdp. őrmesternek, Németh Antal tsz. őrmesternek, Erdős Gyula tsz. szakaszvezetőnek, Márkus Lajos c. szakaszvezetőnek, Tóth József tart. c. szakaszvezetőnek, Rusnyák László tizedesnek, Spisák József tart. c. tizedesnek, Nagymihály Mátyás honv. c. őrvetőnek, Jelinek Ferenc tart. honvédnek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉLLÁSI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.901.
 Kétszámot nem adunk vissza.

Kinevezés. A Kormányzó Úr, a belügyminiszter előterjesztésére fiátfalvi, ezékelykeresztúri és huszti Nagy Zoltán dr. belügyminiszteriumi miniszteri segédtitkárnak, a m. kir. belügyminiszteriumban szervezett Kihágási Tanács szavazóbírájának, a miniszteri titkári címet és jelleget adományozta. — Nagy Zoltán dr., mint szolgabíró, a csonka Bihar vármegye szolgálatában kezdette pályafutását és közel kilenc éven át Sarkadon, Berettyóújfaluban és Biharkeresztesen működött.

ÜLÉST TARTOTT A JAPÁN NAGY-KELETÁZSIAI TANÁCS. Tokióból jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A nagy keletázsiai tanács csütörtökön a miniszterelnöki palotában összejött. Jóváhagyták a gyáripari és kereskedelmi, valamint pénzügyi újjáépítésre vonatkozó tervek mindazon területekre nézve, amelyek alkotórészei a nagyobb Keletázsian.

NÉMET GAZDASÁGI KÜLDÖTT-SÉG BUDAPESTEN. Budapestről jelentik (MTI) Mecsér András, a magyar-német kereskedelmi kamara elnöke szerdán délben ebédet adott a Budapestben tartózkodó német gazdasági küldöttség tagjai részére.

HÁROM HAZAARULÓT HALÁLRA-ITELTEK FRANCIAORSZÁGBAN. — Clermont-Ferrandból jelentik: MTI Az OFI jelenti: A katonabíróság zárt ülésen ítélkezett négy hazaárulással vádolt egyén ügyében. Három végülőt halálra, a negyediket 20 évi fegyházra ítélték, a törvényszék elrendelte az elítéltek vagyonának elkobzását.

LENINGRÁD LAKOSSÁGÁT VIZ-BIÁNY MIATT KITELEPITIK. Ankarából jelentik (Az OFI jelenti): Az ankarai rádió jelentése szerint Leningrád lakosságát a vízhiány miatt kitelepítik.

SPORTEGYESÜLETEK SZÁRMÁZÁSI IGAZOLÁSA. Budapestről jelentik (MOT) Az Országos Sportközpont elrendelte, hogy mindazon egyesületek versenyzői, illetve játékosai, amely egyesület a származási igazolás eljárásának lefolytatását augusztus ötödikéig bezároan szabályszerűen nem jelenti, annak játékosai augusztus 5-étől kezdve azonnali hatállyal átigazolhatóká válnak olyan egyesületek számára, amelyek igazolási kötelezettségüknek szabályszerűen eleget tettek.

INGYENES RÁDIÓÜZENETEK A NEMZETKÖZI VÁSÁRON. A Budapesti Értéktörvény Jelenti: A Nemzetközi Vásáron minden hétfőn küzdő honvéd hezátartozója díjmentes rádióüzenetet adhat le.

Kereszténymagyar
 keresztény
 magyarnál vásárol!

VASUTI KEDVEZMÉNYÜK TOVÁBBI FENNTARTÁSÁT KÉRIK AZ ERDÉLYI LEKÉSZÉK. Kolozsvárról jelentik: Az egyházak lelkeszei az elmúlt két évtized alatt utazási kedvezményt kaptak. A bécsi döntés után a kedvezményt megvonták a lelkesektől. A kultuskormány arra hivatkozott, hogy az anyaországi lelkeseknek nincs vasuti kedvezményük s a hazatérő országárszek lelkeszei sem részesülhetnek külön elbírálásban. Az erdélyi lelkeszek arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a hazatérés után minden foglalkozási ágban tiszteletben tartották a szerzett jogokat s ezen a címen a lelkeszek továbbra is igényelhetik a vasuti kedvezményt. A református egyházkerület ebben a kérdésben felterjesztést tett a kultuszminiszterhez és kérte: a szerzett jog alapján biztosítsa a lelkeseknek továbbra is a vasuti kedvezményt. A lelkeszek biznak abban, hogy kérésüket a miniszter teljesíti.

NEM TARTÓZTATTÁK LE AZ AL-LAMFŐ VOLT TITKÁRÁT. Vichyből jelentik (MTI) Az OFI jelenti: Ille-tékes helyen cáfolják azokat az angol forrásból származó híreket, amelyek szerint Laure francia tábornokot, az államfő volt titkárát, letartóztatták.

110 UTAS VESZETT ODA AZ AVILA STAR LUXUSHAJÓVAL. Bernből jelentik (MTI.) Az OFI jelenti: A brit fővárosba érkezett hírek szerint az Avila Star luxushajó megmentett utasait egy portugál hajó vette fedélzetre, miután a hajótörtek 72 órán át hanyódtak a tengeren. Úgy tudják, hogy az Avila Star utasai és személyzete közül 20-an vesztették életüket, míg 90-ről nincsen hír. Péntekre várják a Lima gőzös megérkezését, amely az Avila Starnak körülbelül 100 megmentett utasát hozza magával.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

A KOROSTARJÁNI RÓMAI KATOLIKUS ISKOLASZÉK PÁLYÁZATOT TÜRDET A III. SZÁMÚ TANÍTÓI (TANÍTÓNŐI) ÁLLÁSRA. Pályázati határidő 21 nap. Okmányolt pályázatok: Római Katolikus Iskolaszék Korostarján (Bihar vármegye) címre küldendők.

GYORSSEGÉLY KIUTALÁSÁT KÉRI AZ ERDÉLYI PÁRT AZ OROSZHEGY KÖZSÉGI TÜZÁROSULTAK RÉSZÉRE. Dr. Bálint József, Udvarhely vármegyei országgyűlési képviselő az Erdélyi Párt központjának tudomására hozta, hogy a körzetében levő szülőfaluja, Oroszhegy község alsó része folyó hó 20-án teljesen leégett. 30-35 székely kigazda minden vagyona a tűz martaléka lett. Lakóházuk, gazdasági épületeik, fehér- és ruhaneműik, ott-hontartott állatállományuk és áll-mük mind elpusztult. Nyári nap volt, mindenki a mezőn és a havason dolgozott. Az Erdélyi Párt központja a miniszterelnökhöz fordult a károsultak részére azonnali gyorssegély kiutalása iránt.

RENDELET JELENT MEG A VÁ-GÓÁLLATOKRÓL. Budapestről jelentik (MTI) A hivatalos lap július hó 24-iki száma közli a miniszterium rendeletét a vágóállatok forgalmának, levágásának és felhasználásának szabályozásáról.

Korona Filmszínházban
Nehéz apának lenni
 ragyogó vígjáték.
 Páger A., Szeleczy Zita, Mály, Vaszary és Csöpi Ferke.

NAGYVÁRADON HÁROM GYÓGY-SZERTÁR KAPOTT GYAKORNOK-TARTÁSI JOGOT. A Hivatalos Lap legutóbbi száma közli, hogy a vallás-és közoktatásügyi minisztérium Nagyváradon három gyógyszerárnak adta meg a gyakornoktartás jogát. Ezek szerint Ajtay G. Gyula Mátyás király gyógyszer-tára, Csanda Endre II. Rákóczi Ferenc gyógyszer-tára és az Irgalmasrend Gránátalma gyógyszer-tára jogosult gyógyszerészgakornokot felvenni. Bihar-megyében más helyen Liptay Albert Gróf Széchenyi gyógyszer-tára és Csökmön Péchy Tamás Olajgag gyógyszer-tára kapott gyakornoktartási jogot.

ÖTÖS EGYEZMÉNYT IRTAK AIA EERLINBEN. Berlinből jelentik: (MTI) Berlinben egyezményt irtak alá, mely rendezi Németország, Olaszország, Bulgária, Horvátország és Magyarország között, a volt juqosláv állam pénzügyi kérdéseit.

Meghosszabbítják a brit parlament mandátumát. Bernből jelenik: MTI A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint az alsóházban Morrison bejelentette, hogy rövidesen törvényjavajavlatot terjesztene a ház elé, amely november 1-től kezdve egy évvel meghosszabbítja az alsóház, valamint az északirországi parlament mandátumát. — Bernből jelentik: MTI Az angol hírszolgálat jelentése szerint Sir Strafford Cripps, az alsóház vita-vezetője, csütörtökön bejelentette, hogy a parlament rövidesen megkezdi nyári szünetét.

MEGKEZDÖDÖTT A MARGITSZI-GETEN A HŐSÖK EMLÉKVERSENYE. Budapestről jelentik: Csütörtökön délután kezdődött a margitszigeti sportte-telepen a MAC rendezésében a Hősök Emlékversenye. 110 m. gátfutásban Hidas BBTE, 100 m. síkfutásban Gyenes MAC, 1500 méteren Igldy MAC, 5000 méteren Szilágyi BBTE, Kalapácsvetés-ben Németh MAC győzött. A szakadó eső miatt a magasugrás számának lebonyolítását péntekre kellett halasztani.

HIZLALÁSI SZERZŐDÉST KÉPT-HETNEK A GAZDÁK. Budapestről jelentik: (MTI) A közellátási miniszter lehetővé tette, hogy a Magyar Állat és Állati Termékek Kivitelei Zrt-vel kezdte, azokkal a gazdákkal és hizlalókkal, akik sertéseiknek 130 kg. súlyra való kihizlalására legkésőbb november 30-áig kötelezik magukat, bérhizlalási szerződést kössön.

KITERJESZTETTÉK ANGLIÁBAN A MUNKASZOLGÁLATOT. Bernből jelentik (MTI): Az angol hírszolgálat jelentése szerint a király aláírta a nemzeti szolgálat kiterjesztéséről szóló rendele-tet. A rendelet vonatkozik mindazokra a férfiakra, akik 1942 március 5 előtt betöltötték 18-ik életévüket egészen 46 éves korig és mindazon nőkre, akik az említett idő előtt betöltötték 20-ik életévüket egészen 31 éves korig.

FELROBBANTOTTA MAGÁT EGY 31 ÉVES BANYÁSZ. Miskolcraól jelentik (MTI): Szívós András 31 éves ö-zdi bányamunkás ismeretlen okból felrob-bantotta önmagát. Az erős hatásu rob-banószer a szerencsétlen embert darabokra tépte.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj: **MAGYAR LAPOK**-ot.

LEMONDOTT A LIBANONI KOR-MÁNY. Amsterdamból jelentik (MTI.) A NTI jelenti: A brit hírszolgálat je-lentése szerint a libanoni kormány le-mondott.

TIZENKÉT KOMMUNISTÁT ITÉL-TEK HALÁLRA BULGÁRIÁBAN. Szó-fióból jelentik (MTI.) A NTI. jelenti: A kommunista párt ellen indított per-ben a haditörvényszék tizenkét halálos ítéletet hozott.

Szombaton ismét működik a hullám-ürdő

Befejezték a vizsgálatot Anderkó Árpád ügyében

Nagyvárad. Saját tud. A püspökfür-dői hullámfürdő gépházában történi szerencsétlenséggel kapcsolatban napo-kon át folyt a vizsgálat annak megállá-pítására, hogy Anderkó Árpád gépke-zelő hirtelen bekövetkezett halála miatt nem terhel-e valakit felelősség. Értesei-lésünk szerint a vizsgálat, amelynek so-rán egészségügyi és technikai szakértők véleményét is meghallgatták az illelő-kes tényezők, befejezést nyert s most már nincs akadálya annak, hogy a püs-pök-fürdői hullám, amely a vizsgálat tartama alatt szünetelt, ismét rendelkezé-ésére álljon a közönségnek. Szombaton már működni fog a hullám a Püspök-fürdőben.

Vasárnap lesz a Gyermekvédő Egyesület nyári-eszélye

A Gyermekvédő Egyesület, mely-nek összejövetelei mindig kiemelkedő eseményei városunknak, vasárnap, 26-án este az Ujságírók Otthon kert-helyiségében nyári estélyt rendez. Az egyesület a szokásos felruházási ak-ciója mellett újabban a patronázs-munkáját is szélesebb alapokra öhaj-tja fektetni s különösképpen megöi-dani a kolduló-csavargó gyermekek problémáját, hogy őket napközi-öt-thonban összegyűjtve és foglalkoztat-va, a zülléstől és munkakerüléstől megmentse. Hogy ezt az othont mi-előbb felállíthassák, megkezdik a fil-térek gyűjtését a nemes célra, ebben a munkájukban — hisszk — szívvel-lélekkel segíti őket a város egész tár-sadalma.

A rendező hölgygárda: dr. Ver-ér Istvánné, Bartsch Sándorné, nemes Krausz Samuné, Keleti Károlyné, Oláh Béláné, zsadányi Nagy Gábor-né, Barla Dezsóné, dr. Ullherth József-né, Vargha Lászlóné, Kursinszky Ká-limáné, Székely Sándorné, Ursziny Felné s még számosan városunk ié-tékony hölgyei közül Balajthy Jenő-né elnöknővel összefogva mindent elkövetnek, hogy a közönség jól érez-zze magát. Kellemes környezet, jó ze-ne — s táncról gondoskodtak, hogy a hangulat az „Anna-naphoz” hagyó-mánycsan derűs és gondtalan legyen. Belépődíj nincs, csak egy szál vi-rág tetszésszerinti megváltási ára.

82—83 kgr-os fajsúlyu az új buza

A gabonatözsére e hét keddjén és szerdáján érkeztek az első minták az ország különböző vidékeiről, a frissen csépelte új búzákból. Az agrárértékesítő szakma, nemkülönben a magyar malomipar nagy öröme, nehézsúlyú, 82—83 kg-os fajsúlyúak a búzák, jóllehet különböző vidékekről valók a minták. Így Pest magyéból. Tápiógyörgye környékén, a Dunántúlon Lepsény vidékén, továbbá a Kisalföldön. Párkány határában is kitűnő minőségű, aprószemű, tiszta piros búzát csépelnek. A legutóbbi napok hűvös, szeles időjárása a szemek kifejlődésének igen kedvezett, úgy, hogy minőségük tekintetében aligha lesz panasz, ha a továbbiakban is kedvező marad az időjárás.

A Hajdusoboszlói Sajtgyár megkezdte üzemét

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara által egyik fővárosi gyárüzemmel karöltve Hajdusoboszlón létesített nyers juhsajt feldolgozóüzem a napokban kezdte meg működését ünnepélyes keretek között. A megnyitó-ünnepségen megjelent Rásó István alispán, valamint a Debrecenben székelő Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatósága is.

Az új tejfeldolgozó üzem nagyban fellendíti a hajdusági juhtenyésztést és egyben enyhíteni fogja a jelenleg észlelhető sajthiányt.

Megkezdtek a talpalási utalványok kiosztását

Nagyvárad thj. város polgármestere 5768—1942. szám alatt a követhető hirdetményt adta ki: Felhívom mindazokat, akik folyó év július hó 8 napja óta lábbeli talpalására szóló utalványt igényeltek, hogy jövőhagyott igénybejelentő lapjaik átvétele, illetve az utalványok kiváltása végett a Közélemezési Hivatalnál — 9. sz. szoba — hétköznapokon — szombat kivételével — a hivatalos órák alatt sürgősen jelentkezzenek. Az átvétel alkalmával a vásárlási könyvecskéket, vagy egyéb személyazonossági iratot feltétlenül be kell mutatni. Nagyvárad, 1942. július 20-án. Dr. Gyapay s. k., h. polgármester.

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és Élet

erdélyi katolikus évkönyv

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Új kerékpárok részletre is. Javítások olcsón **JAKAB műszerésznél** Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

SPORT

Fuszkek mégis csak a WMFC-hez került

Nagyvárad. Zöldfehér berkekben az az újság, hogy Fuszkek a WMFC játékos lett, a csepeliek 1000 pengőt adtak a fiatal szélsőért. A bajnokságot Debrecenből vitte el tulajdonképpen már a játékos.

Jeney elnök és Krüger sportigazgató még mindig a fővárosban tartózkodik. Mindaddig azonban semmi kézzelfogható eredményről nem tud-

tak beszámolni. Hire járja, hogy Finta Waldinger után érdeklődnek. Az itteni vezetők azonban a „játékoskeresők” tervéről és megegyezéséről nem tudnak semmi hivatalosat.

Kedden jár le a játékosok szabadsága addigra a teljes keretnek együtt kell lenni. Hogy ez sikerül-e vajjon — má még nem tudni.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **AcS Tibor.** Széchenyi tér 6. órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

Egész Erdély sporttársadalmának figyelme a kolozsvári hadtestbajnokságokon

Kolozsvár. Jelentettük, hogy július 26-án rendezik meg a hadtestbajnokságot a levente céllövő, úszó és atlétikai bajnokságokat. Erre a hadtest leventebajnokságokra, melyeken több város leventeversenyzői vesznek részt, már hetek óta készül Kolozsvár. A kolozsvári leventék csaknem reggeltől-estig az egyetemi sportparkban vannak, ahol az ország egyik legszebb és legnagyobb céllövőpályája, atlétikai pályája és úszómedencéje áll rendelkezésükre. A KEAC, mely mindenkor segítségére van az ifjúságnak külön öltözöt hozsátott a leventék rendelkezésére. Egyébként a KEAC úgy döntött, hogy az egyetemi sport-

park pompásan felépített úszómedencéjét a nagyközönség is igénybeveheti, ahol külön kétszáz személy részére van női és férfi öltöző.

A hadtest leventebajnokságok vasárnap kezdődnek meg. Az úszóversenyt még a délelőtti órákban befejezik, míg a céllövő verseny, tekintettel a sok indulóra, egész napon át fog tartani. Az atlétikai versenyt ugyancsak a délelőtti órákban tartják meg, melyre ugyancsak többszáz nevezés futott be. A harmas verseny részleteire még visszatérünk.

Itt írjuk meg, hogy a nagyvárad keret ma reggel a 7 óra 55 perces vonattal utazott el Kolozsvárra. (Levente Hírközpont.)

Férfi ruhákat használtak, **MOLNÁR** használatra üzletében Bemer-tér 1. (udvarban.) legjobban árban vehet, eladhat Hívásra házhoz jövök.

Kitünő eredmények a „Csokor” házi versenyén

Nagyvárad. A „Carmen Csokor” és „Vegyes Csokor” jól sikerült házi atlétikai versenyt rendezett. Ennek eredményei:

Magasugrás:

Versenyen kívül Oláh Irma 145 cm. 1. Nagy Irén és Oláh Ida 130 cm. VCS. 2. Farkas Duci 125 cm VCS. 3. Tóth Margit 120 cm. Carmen. 4. Borbély Róza 115 cm. Carmen.

50 m. síkfutás:

1. futam: Oláh Ida VCS. 2. Máthé Magda Carmen. 3. Bocsa Gizi Carmen.

2. futam: 1. Farkas Duci VCS. 2. Debreceni Irén Carmen. 3. Farkas Vilma Carmen.

3. futam: 1. Nagy Irén VCS. 2.

Rác Irén Carmen. 3. Biró Ili Carmen.

4. futam: 1. Oláh Irma Esta Sun. 2. Forgó Bizsu VCS. 3. Hincz Erzi Carmen. Csiki Eszter Carmen.

Súlydobás:

1. Farkas Duci 6.20 m. 2. Oláh Ida 6 m. 3. Iványi Luci 5.80.

Versenyen kívül Oláh Irma Esta Sun 7.60 méter.

Oláh Irma, a magyar válogatott tag 145 cm. ugrásával idei legjobb eredményét érte el.

Nagyon nagy tehetség Nagy Irén, aki edzés nélkül máris 130 cm-t ugrott.

Oláh Ida hamarosan beéri és erős konkurenciája lesz a nővérenek Távolugrásban még kitünőbb

Mi vár az olyan egyesületre, amely nem jelenti a származási eljárás lefolyását?

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Az Országos Sport Központ elrendelte, hogy mindazon egyesületek

versenyzői, illetve játékosai, amely egyesület a származási igazolás eljárásának lefolytatását augusztus ötödikéig bezárában szabályszerűen nem jelenti, annak játékosai augusztus 6-ától kezdve azonnali hatállyal átigazolhatókka válnak olyan egyesületek számára, amelyek igazolási kéte lezetségüknek szabályszerűen eleget tettek.

APRÓHIRDETÉSEK

Oktatás

Okleveles tanár vállalja 1—2 magán- és pótvizsgások előkészítését. Beothy Ödön utca 42. 727

Lakás

Kiadó 2 szoba butorral vagy anélkül. Érdeklődni: Wurst fűszerüzlet. 739

Központban elegánsan butorozott szoba kiadó. Cimeket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérünk. 738

Különbejárattal üres szobát központban vagy központhoz közel keres tiszt. viselő. Cimet a kiadóba kér. 760

Lakatos üzem céljára keresek világszerte helyiséget központ közelében. Kolozsvári József, Városliget-u. 29. 757

Adás-vétel

Eladó új diófa asztal, 4 székekkel, új rekamié két személyes, két szárnyas dupla új ablak. Kálvária-utca 33. 765

Különféle

Legmodernebb előfűtéses villany és gőz Dauer legszebben Feketénél, Rákóczi-ut 31. Tanulóéany felvétetik.

Paragázzal polskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelőseggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 21—96. 664

37 katasztrális hold szántóföld egy darabban, nagyvárad szénapiactól 10 percre azonnal bérbeadó hosszabb időre. Váradszőlős, római katolikus plébánia. 743

Kölcsön kapható, épületjavítási, mezőgazdasági beruházási célokra. Hitel szövetkezettél, Gróf Bethlen István-u. 6. szám. 745

Figyelem! Kitünő helyen gyönyörűen berendezett női konfekció üzlet áruval műhellyel, családi okok miatt eladó. Érdeklődők „18.000” jellegre a kiadóba irjanak. 744

Allást keres

Szépen mosok, vasalok, takarítok, hazakhoz ajánlkozom. Horvat Gyuláné Iskola-u. 7. 766

Idésebb keresztény iparos raktárnok, gondnok vagy ehhez hasonló állást keres. Esetleg garanciával. Cím a kiadóban 754

Gyermek mellé ajánlkozok fiatal leány gyakorlattal. Cimet a kiadóba kér 755

Allást nyee

Kisepítő pénztárosnöt keresek. Jelenkezni szombat délután Kovács Erzsébet Szőlőfűrt kereskedés, Mussolini tér 10. 762

Elárusítónöt gyakorlattal, illatszer-tárba azonnalra felvesz Apolló drogéria. 763

Keresünk azonnali belépésre iskolai végzettséggel, fiatal keresztény irodai gyakorlattal tisztviselő-utazót. Ajánlatokat a kiadóba „Favállalat” 764

Cipész munkások azonnal felvételenek a We-Ego cipőgyárban Báthory-utca 12. szám. 761

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. 2

*8. és felelős szerkesztő: Célköz kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilagyí Dezső-utca 5. szám.